

УДК: 883.3.417.3

ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КАЗОК ЕММИ АНДІЄВСЬКОЇ

Віра Просалова

Донецький національний університет (м. Вінниця)

У статті на матеріалі збірки Емми Андієвської «Казки» (2000) виявлено характерні ознаки авторських казок письменниці. Завдяки порівняльному методу з'ясовано, що авторка актуалізувала багатьох відомих у казковій традиції персонажів: лева, зайця, орла, бика. Творче засвоєння «Панчатантри» дало їй можливість збагатити систему персонажів української літературної казки, застосувати у збірці форму діалогу, властивого індійському казковому епосу, шакала та звичайної консервної бляшанки. Ці персонажі упродовж однієї ночі розповідають один одному для підтвердження своїх думок казки. Діалогічна позиція письменниці виявилася в реалізації різних поглядів на світ, у розумінні того, що читачеві не слід нав'язувати готової відповіді на питання.

Встановлено, що чимало персонажів казок Емми Андієвської не мають аналогів у народних, а витворені авторською уявою, як наприклад: Галайло, Яян та інші. У збірці «Казок» Емма Андієвська реалізувала діалогічну модель казкового наративу, вміло поєднала повчальні й розважальні елементи, свідомо акцентувала жанрову специфіку творів заголовковим комплексом: «Казка про блискавку», «Казка про пихатість», «Казка про мандрівника».

Ключові слова: народна казка, літературна казка, творча індивідуальність автора, казковий герой, хронотоп, наратор.

Емма Андієвська не перестає дивувати читачів: несподіваним ракурсом зображення, загадковістю персонажів, алогічністю їхньої поведінки, поєднанням, здавалось би, непоєднуваного у творах, дивовижною всебічністю і продуктивністю поетеси, прозаїка, маляра, притаманною їй, як зізнавалася сама авторка, «всеїдністю». Збірка її «Казок» (2000), що вийшла в Бібліотеці альманаху українців Європи «Зерна», складається з вісімнадцяти творів, об'єднаних діалогічною позицією казкарів: шакала та консервної бляшанки, що впродовж однієї ночі обговорюють проблеми добра і зла, для підтвердження своїх думок артикулюють певні ситуації, шукаючи насамперед відповіді для самих себе і заохочуючи до цього один одного. Зміна нараторів надає казкам динаміки, дозволяє виявляти різні погляди на світ, нерідко протилежні.

Актуалізація письменницею образу шакала, не характерного для української казкової традиції, змушує шукати джерела цього персонажа в індійських казках. Так, скажімо, у збірці «Панчатантра, або П'ять кошиків житейської мудрості» зображуються два шакали. Мета цієї статті – з'ясувати індивідуально-авторські особливості казок Емми Андієвської, завдання – виявити вплив індійських та українських народних казок на її казки, простежити шляхи реалізації авторкою діалогічної позиції як свідомо обраної стратегії. При цьому скористаємося запропонованим Гансом Робертом Яуссом розмежуванням: вплив, на його думку, «спричинений текстом» [1, 393], а рецепція – адресатом, який сприймає художній твір залежно від свого життєвого досвіду, характеру, внутрішнього стану.

Літературні казки, їх художні особливості досліджували такі українські вчені, як Ольга Горбонос, Людмила Дереза, Наталія Тихолоз, Ганна Сабат, Оксана Гарачковська, Юрій Ярмиш та інші. Казки Емми Андієвської привернули увагу Ігоря Цуркана [2], проте спроби їх аналізу так і лишилися поодинокими, що зумовлює актуальність цієї статті, присвяченої казкарському доробку сучасної української письменниці, яка мешкає в Мюнхені й підтримує тісні зв'язки з Україною.

Показово, що до жанру казки-притчі Емма Андієвська звернулася, маючи вже значний життєвий досвід. Потреба поділитися набутим призвела до актуалізації повчального потенціалу притч, які не містять, однак, нав'язливих повчань. Подібну думку висловив М. Ільницький, зауваживши, що в сучасній притчі сюжет стає драматичнішим і відкритішим для висновку читача [3, 128]. Відкритість – характерна ознака позиції авторки, яка принципово не дає однозначної відповіді на питання, а намагається залучити читача до роздумів, пошуку власної відповіді на обговорюване співрозмовниками питання.

Жанр притчі, як відомо, сформувався ще в усній народній творчості, його коріння сягало казок про тварин, із яких розвинулася байка, подібна за своїми жанровими ознаками до притчі. Повчальний характер цього жанру привертав увагу багатьох авторів, які запозичували притчеві сюжети шляхом вилучення їх із традиційного контексту, зокрема біблійного.

Емма Андієвська обирає свій шлях: по-перше, засвоєння і трансформації сюжетів збірки «Панчатантра» [4], назва якої в перекладі з санскриту означає «П'ятикнижжя»; по-друге, творення нових, індивідуально-авторських казок із вигаданими персонажами. Засвоєння рамкової техніки, застосованої у збірці староіндійських казок і повчань, дозволило їй поєднати у збірці «Казок» доволі різні твори, змонтувавши їх за принципом: *питання – відповідь, сумнів – аргумент*. Як і в «Панчатантрі», спостерігається принцип «висунутих шухляд», коли одна оповідь актуалізує іншу, пов'язану з попередньою.

П'ять частин «Панчатантри» – «Втрата дружби», «Придбання друзів», «Про війну ворон і сов», «Втрата набутого» та «Несподівані діяння» – відбивали різні сфери буття. У зв'язку з тим, що «П'ятикнижжя» було складено, щоб навчити мудрості недосвідчених синів царя, воно містило багато повчальних сюжетів та порад про те, як треба воювати, як спільними зусиллями досягти значних результатів, як уникати підступних людей, як розпізнати, кому можна довіряти, а кому ні, як у складній ситуації знайти односторонців, як зміцнити дружбу, як приховати свої справжні наміри, як не втратити набутого тощо. Частина цих настанов втратила своє значення, проте більшість – зберегла.

У збірці індійських байок, казок, анекдотів та різноманітних повчань «Панчатантра, або П'ять кошиків житейської мудрості» головними дійовими особами були шакали Каратака і Даманака, що посварили добрих друзів – лева та вола. На мусульманському Сході шакал сприймався як підлий і боязкий підлабузник, очевидно, тому, що підбирав рештки здобичі великих хижаків. В інтерпретації Емми Андієвської він виявився носієм песимістичного погляду на світ, хижак, що не приховував своєї суті. Бляшанка, відповідно, утверджувала оптимістичну настанову, віру в перемогу добра над злом. Шакал

загалом піддає сумніву можливість такої перемоги і не приховує, яким чином йому вдалося вирватися на волю: «Та я був не надто терплячим учнем, і, коли мій наставник одного разу надто боляче потягнув мене старими зубами за вухо, я кинувся на нього, перегриз йому горлянку й відтоді став жити самостійним життям» [5, 20-21]. Отак розквітавшись із кривдником, він здобув собі бажану волю. Актуалізацією не характерного для української казкової традиції образу шакала авторка акцентувала коло своїх широких зацікавлень, збагачувала систему персонажів української літературної казки.

Консервна бляшанка в «Казках» письменниці виявляється гостинною господинею, цікавою співбесідницею і наділеним багатого уявою казкарем. Розказане одним із учасників діалогу викликає жваву реакцію в іншого, бажання коментувати, щоб обґрунтувати свій погляд на світ. Щоби переконати у правомірності своєї думки, шакал і бляшанка розповідають казки-притчі, при цьому висловлюють протилежні погляди на світ, намагаючись довести певну ідею, інколи полемізуючи один з одним, проте зберігаючи при цьому толерантність. Авторка у відтворенні діалогу бляшанки і шакала, завдяки якому досягається цілісність цієї збірки, залишає читача перед пошуками самостійної відповіді на обговорюване ними питання. Форма обрамленої повісті, вкладеної в межі розказаного за одну ніч, виявляється стрижнем, на який нанизуються окремі епізоди-казки.

Письменниця вміє будувати напружений сюжет, насичувати твори незвичайними пригодами, що не перетворюються, однак, на самоціль, а стають засобом актуалізації важливих проблем: упорядкування світобудови, сенсу життя, божественного і людського вимірів у людині, гіпертрофованості власного *Я*, обов'язку, волі, віри, дружби, вдячності та інших.

У казках Емма Андіївська осмислює важливі як у теологічному, аксіологічному, соціально-філософському, так і морально-етичному та естетичному планах ситуації. При цьому акцентуються глобальні проблеми, від розв'язання яких залежить існування цивілізації. Так, «Казка про чоловіка, що заступив Усевішнього» має оригінальний сюжет, що вводить реального персонажа у витворений авторською уявою світ. Відтворення спроб людини заступити Всевишнього мотивується в казці турботою про Його відпочинок, а не гординею. «Ти великий, – дорікнув чоловік Усевішньому, – і Тобі легко звинуватити мене в нікчемності, єдина провина якої міститься в тому, що Ти надто мало уділив людині своєї іскри. І тому все, що людина вершитиме, заздалегідь приречене на поразку» [1, 113]. Йдеться про неспівмірність божественного і людського, адже людині весь час здається, що в неї надто мало тієї іскри, що давала б можливість упоратися з проблемами світобудови. Хронотоп притчі, на думку Л. Туміної, «створює умовну, максимально узагальнену обстановку для проведення «експерименту» – перевірки заданої у притчі ідеї» [6, 48]. Експеримент із виконанням людиною обов'язків Творця закінчився б трагічно, якби не втручання Всевишнього, який картає людину за виявлені нею сумніви: «Поки ти не сумнівався, тієї іскри вистачало, щоб упоратися не лише з людьми, а й з усією світобудовою, бо ця іскра міцніше чи никне від твого власного наставлення. А сумніви – це вияв не моєї, а твоєї

власної волі, яка й віддалила тебе від мене, зробивши безсилим» [5, 113]. Сумніви тлумачаться як головний ворог людини, що підточує її життєві сили.

Емма Андієвська в казках-притчах удається до характерних для народних казок ініціальних формул («Жив колись на світі чоловік...» [5, 114]). Якщо українським народним казкам притаманна часопросторова нечіткість, то індійські, навпаки, розпочинаються із конкретизації місця, де відбувається дія. У «Казці про чоловіка, який мав сумніви», як і в українському казковому епосі, не конкретизується ні місце, ні час дії. У казці зображується, як наділений сумнівами персонаж випробовується на стійкість. Казковим у творі виявляється подароване зернятко, з якого проростає деревце надії, що призводить до щасливого кінця.

Віра, надія, на думку письменниці, виявляються рятівними. Щоб переконати в цьому, консервна бляшанка розповідає про кулі зла, які мешканці міста викочували зі свого серця. Коли герой-добротворець це зрозумів, то вирішив протистояти злу: «Рибалка ще хутчіше вхопився за промінчик і побачив, як від того променя навколо з шипінням лускаються й найоб'ємніші кулі зла, не залишаючи після себе навіть гнилого сліду...» [5, 123]. У народних казках добро обов'язково перемагає зло. В казках Емми Андієвської бляшанка, позиція якої близька авторській, намагається переконати, що зло можна подолати – навіть за допомогою зовсім малесенького промінчика.

Авторські казки Емми Андієвської близькі до героїчно-фантастичних народних казок, адже в них діють фантастичні істоти (дракон, океаненя), чарівні помічники. «Казка про рінину, подарунок моря» має ознаки чарівної, бо зображує, як чоловік стає володарем світу до тих пір, доки не порушив заборони, вступивши в розмову з дідом на заході сонця. Цей твір авторка будує на характерних для народних казок завданнях, за виконання яких море дарує чарівну рінину, що дає можливість задовольняти всі бажання. Успішно виконані завдання – годувати, колисати, вкладати спати вередливе океаненя – щедро нагороджуються батьком небезпечного малюка: «Отож у цій мізерній рінині містяться всі гори і доли земної кулі, всі краї й царства і всі людські пристрасті. Всі ці посілості – твоя власність. Вистачатиме тобі пильно глянути на першу-ліпшу пляму чи подряпину на цій рінині, як ти станеш володарем, на твоїй вибір незорого царства, яких без ліку всередині цього непоказного камінця» [5, 53]. Море обдарувало кмітливого чоловіка за успішне виконання складних завдань. «...Функцій надто мало, а персонажів надто багато, – наголошував В. Пропп. – Цим пояснюється двояка якість казки: її дивовижне багатоманіття, її строкатість і мальовничість, з іншого боку – її не менш дивовижне одноманіття, її повторюваність» [7, 30].

У казках Емми Андієвської, як і в народних, дія повторюється тричі: море дає три завдання чоловіку, який узявся доглядати маленьке океаненя, качан капусти в «Казці про те, як заєць збирав податки з капусти» тричі вилив смолу на лапи зайця, щоб той не зміг рухатися, три дні герої обходили поле тощо.

Риси подібності з казковим епосом – українським та індійським – виявляються і на рівні системи персонажів. Дійовими особами в казках письменниці були тварини (бик, заєць, фенек, шакал), птахи (орел, сиворакша),

комахи (метелик, слимак), міфологічні персонажі (упиреня, дракон), природні явища (блискавиця), реальні істоти (мандрівник, рибалка, швець, чоловік), витворені авторською уявою герої (Галайло, Яян, кулі зла, океаненя). Незвичайні якості персонажа нерідко акцентуються назвою творів: «Казка про упиреня, що жилося людською волею», «Говорюща риба» тощо.

Казку «Говорюща риба» розповідає шакал, щоб переконати, що балакуни заважають іншим, бо відволікають від справ, привертають увагу ворогів. Запросивши в гості балакучу рибу, рибалка не попередив жінку про свого нового приятеля. Його вічно заклопотана жінка не почула голосу риби і для частування незнаной гості її ж і підсмажила. Бляшанка шкодує, що жінка не почула риб'ячого голосу, але винним вважає все-таки рибалку, бо це ж він не попередив дружину про свого незвичайного приятеля. Не проясненим лишається питання про взаємини рибалки зі своєю дружиною: чи чують вони один одного, чи здатні порозумітися загалом. Такої амбівалентності тлумачення взаємин не спостерігалося в народних казках, які відзначалися чіткою поляризацією сил добра і зла.

Чимало казок Емми Андієвської близькі до народних казок про тварин. Як і в народних казках, що відбивають анімізм, антропоморфізм народних уявлень, звірі в авторки розмовляють, змагаються один з одним, думають. У «Казці про бика й метелика» зображено, як бик, якого родичі лякали небезпекою, лише тоді відчув справжній смак волі, коли вирвався із загорожі. «Тепер на ньому було значно більше м'язів, ніж опасистого тіла, бо йому доводилося голодувати і терпіти спрагу, але воля, за якою невідступно чигала небезпека, зробила його розумним і винахідливим. Він навчився не лише перепливати ріки, а й моря, долати не лише мороз і спеку, а й гори й пустелі» [5, 76]. Сила героя, як і в героїчних народних казках, гіперболізується. Особливий статус крилатого бика зумовлюється індійською традицією, за якою він був священним помічником Шиви, що репрезентував творчу, животворну силу. У казці Андієвської цей статус досягається його дружбою зі смертю, що теж, як виявляється, потребувала приятеля. Крилатий бик постає ангелом-хоронцем, зв'язковим між світами: потойбічним, земним і надземним. Якщо метелик символізував пробудження, радість, кохання, то в Емми Андієвської він був насамперед носієм смерті. Авторка, отож, надає персонажам іншого, ніж прийнято, тлумачення, не дотримується чіткої поляризації сил, властивої народним казкам. Її персонажі сумніваються, постають у пошуках відповіді, що, однак, не має універсального характеру. Так, бляшанка і шакал в обговоренні проблеми, яким має бути добро, висловлюють різні погляди і не знаходять при цьому спільної думки:

– Якби кожне створіння мало трохи терпіння й трохи уважніше ставилося до іншого, багатьох лих просто не існувало б.

– Може, ти й маєш рацію, що добро буває різне. Але мені здається, що в самому добрі мусить міститися якась незначна частка зла. Особливо, коли добро стає надто настирливим.

– Справжнє добро не буває настирливим [5, 63].

Відсутність однозначної відповіді на питання зумовлює подальші пошуки аргументів, продовження обговорення, що триває завдяки тому, що думка одного наратора не нав'язується іншому. Аргументи кожного співрозмовника (навіть, якщо вони не прийнятні) вислуховуються і стимулюють продовження дискусії, що стосується багатьох проблем.

Морально-етична проблематика казок-притч нерідко реалізується шляхом відтворення боротьби реальних і вигаданих персонажів. З-поміж останніх – Галайло, що береться керувати людиною, змушуючи її виконувати свої забаганки. Як переконує розказана бляшанкою «Казка про Галайла», людина здатна сама себе захистити, якщо подбає про це і докладе певних зусиль. «Для того, щоб бути вільним, треба вчасно розтинати пута, які доля накидає на кожного, аби випробувати нашу мужність» [5, 21].

Казки, в яких акцентовано морально-етичні аспекти, містять повчальний компонент, що не набуває, проте, нав'язливого характеру. Так, «Казка про пихатість» має ознаки притчі, адже акцентує на етичному виборі героя, який відплатив своїм гостинним морським істотам чорною невдячністю. У притчі зображено, як віслук, урятувавши морську мушлю, потрапив у водяне царство, де всі його шанують, поважають. «Чужий простір» став у цій казці «сюжетним і жанровим ядром» [8, 91]. У незвичному для себе просторі герой швидко звик до лестоців, повірив у свою значущість і вирішив, що має всі підстави для панування. «Може, пихатість – це лише різновид глупоти, яка раптом опадає живе створіння і так само швидко минає, як кір чи нежить» [5, 102], – припускає бляшанка. Зображена у творі ситуація викликає асоціації із таким розділом «Панчатантри», як «Втрата набутого». Повчальний зміст авторської казки-притчі виявляється в покаранні пихатого віслюка, який знову лишився без будь-яких засобів до існування. Проте чітко вираженого морального резюме казка не дає, бо сам читач мусить робити висновок із прочитаного.

На думку Емми Андіївської, переконують не слова, а дії, вчинки, тому що за нібито доброю порадою можуть приховуватися підступні наміри. «Казка про гадюку та орла, або про невдячного приятеля» зображує дружбу гадюки та орла, тобто досить різних і сферою побутування, і способом життя істот. Після того, як орлу не вдалося полювання, підступна гадюка вирішила йому допомогти і дала поради, як пролазити, наприклад, у щілину, щоб уполювати здобич. Поради гадюки, проте, не допомогли орлу, а призвели до втрати ним своєї сутності. Під впливом цієї науки орел став кволим, уже готувався вмирати, аж поки не злетів – і тільки тоді відчув себе у своїй рідній стихії. Із зображеного випливав висновок: якщо хочеш допомогти приятелю, то намагайся хоча б не нашкодити йому. А якщо хочеш скористатися чужою порадою, насамперед переконайся, що за нею не криються лихі наміри.

У казках Емми Андіївської зображуються і демонічні істоти, що загрожують людині. В основу сюжету «Казки про упиреня, що живилося людською волею» покладено пригоди людини, яка зустрічається з упирями і береться за невдячну працю – доглядати їх кволе упиреня, що не звикло вживати звичну їжу, тобто пити людську кров. Проте одного разу, коли чоловік заснув, забувши нагодувати свого кволого підопічного, воно відчувало приємний

запах і почало робити те, чого не змогли навчити його батьки. «Однак чоловік не здогадувався, що сталося, хоч і оглянувся на всі боки. Та й як йому було здогадатися, коли упиреня, якому новий харч додав незнані сили й спритності, ще заки чоловік підвівся і протер очі, хутенько поскакало в кут, і ніщо не зраджувало, що воно щойно ласувало людською волею» [5, 35]. Людина без волі виявляється мертвою.

Персонажі народних казок в авторських творах набувають інших ознак. Якщо в народних казках заєць зображувався боягузом, то, наприклад, в Оксани Іваненко – справжнім другом, в Емми Андіївської – довірливим невдахою тому, що його обхитрив навіть качан капусти, який імітував процес збирання податків, а насправді заливав йому лапи смолою, щоб заєць не міг зрушити з місця.

Емма Андіївська унікає віршовані аргументації, що має місце в «Панчатантрі», замість двох шакалів зображує лише одного, та й то безіменного. Авторка засвоює рамкову композицію «П'ятикнижжя», відтворюючи діалог казкарів, поєднує повчальні й розважальні компоненти, акцентує жанрову специфіку творів: «Казка про блискавку», «Казка про слимака», «Казка про кулі зла», «Казка про пихатість», «Казка про мандрівника», «Казка про чоловіка, що заступив Усевишнього», «Казка про упиреня, що живилося людською волею», «Казка про те, як заєць збирав податки з капусти». Характерною особливістю її казок є оригінальні імена персонажів: Галайло, Яян. Її літературні казки відзначаються напруженим сюжетом, розповідними інтонаціями, супроводжуються коментарями слухача, який виявляє неоднозначну реакцію на почуте.

Перспективним напрямом подальших досліджень є зіставлення казок Емми Андіївської і творів сучасних українських казкарів: Івана Андрусика, Галини Пагутяк, Галини Малик, Марини Павленко, Юрія Винничука, Олексія Росича, Олександра Гавроша, Володимира Рутківського. Проте цього недостатньо, адже авторка виявила добру обізнаність із пошуками зарубіжних письменників-казкарів, тому доречним буде і цей напрям зіставлень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Яусс Г.Р. Естетичний досвід і літературна герменевтика / Ганс Роберт Яусс // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002. – С. 393.
2. Цуркан І. Світ казок Емми Андіївської/ Ігор Цуркан // Рідні джерела. – 2002. – № 3. – С. 7-9.
3. Ільницький М.М. Дмитро Павличко: Нарис творчості / М. М. Ільницький. – К.: Дніпро, 1985. – 189 с.
4. Панчатантра (П'ять кошків житейської мудрості). Шукрапаті (Сімдесят оповідок папуги) // Переклад із санскриту І. Серебрякова і Тамари Іваненко. – К.: Дніпро, 1988. – 383 с.
5. Андіївська Е. Казки / Емма Андіївська. – Париж – Львів – Цвікау: Зерна, 2000. – 138 с.
6. Тумина Л. Е. Притча как школа красноречия: учебное пособие / Л. Е. Тумина. – М.: Изд-во ЛКИ, 2008. – 368 с.

7. Пропп В.Я. Исторические корни волшебной сказки / Владимир Пропп. – Л.: Лениздат, 1986. – 287 с.

8. Копистянська Н Жанр, жанрова система у просторі літературознавства / Нонна Копистянська. – Львів: Паіс, 2005. – 368 с.

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ СКАЗОК ЭММЫ АНДИЕВСКОЙ

Вера Просалова

В статье на материале сборника Эммы Андиевской «Сказки» (2000) определены характерные особенности авторских сказок писательницы. Благодаря сопоставлению с народными сказками выяснено, что писательница актуализировала многих известных в сказочной традиции персонажей: льва, орла, зайца, быка. Творческое освоение «Панчатантры» дало ей возможность обогатить систему персонажей украинской литературной сказки, использовать в сборнике форму диалога присущего индийскому сказочному эпосу шакала и обычной консервной банки.

Определено, что много персонажей сказок Эммы Андиевской не имеют аналогов в народных, а созданы авторским воображением, как, например: Галайло, Яян и другие. В сборнике «Сказок» писательница реализовала диалогическую модель сказочного нарратива, умело соединила поучительные и развлекательные элементы, сознательно акцентировала жанровую специфику произведений.

Ключевые слова: народная сказка, литературная сказка, творческая индивидуальность автора, сказочный герой, хронотоп, нарратор.

ARTISTIC FEATURES OF FAIRY-TALES BY EMMA ANDIYEVSKA

Vira Prosalova

The article deals with Emma Andiyevska's collection "Tales" (2000) and reveals the features of the writer's literary tales. Due to the comparison with folk tales it becomes obvious that the author updates many famous characters, which are typical of fabulous tradition: a lion, a rabbit, an eagle, a bull. Creative adaptation of the Indian fables collection, tales and teachings "Panchatantra or five baskets of worldly wisdom" gives the opportunity to enrich the system of the Ukrainian literary tale characters, apply the form of dialogue storytellers in the collection of literary tales: the jackal and the usual tin can that are usually found in the Indian tradition. These characters tell each other fairy tales during one night to convince the interlocutor in the validity of their position. The dialogic position of the writer is shown in the implementation of different world views, in the sense that the reader should not impose a ready answer to the question, he / she has to find it. The writer tries to involve him / her into reflection, search of his / her own conclusion.

It is determined that many fairy tales characters by Emma Andiyevska have no counterparts in the national tales and are created within the author's imagination, such as: Halaylo, Yayan and others. The writer realizes the dialogical model of fantastic narrative in the book "Tales", skillfully combines instructive and entertaining elements, deliberately focuses on the genre peculiarities in the complex headlines: "The Tale of Lightning", "The Tale of Vanity", "The Tale of the Traveler".

Tale parables by Emma Andiyevska do not contain obsessive teachings. First of all the writer takes care of their intensive plot, convincingly recreates narrative tone, the ambiguous attitude of the listener to what is discussed. The characters of folk tales acquire other features than in folk tradition.

Key words: folk tales, literary tales, creative personality of the author, mythical hero, time-space, narrator.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2016

Прийнято до публікації 20.10.2016